

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfal János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák :::
Megjelenik vásár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 281. szám.

Csütörtök, december 10.

A legnagyobb harcok.

Küzdelmek az oroszokkal

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) A főhadiszállásról jelentik:

Nyugat-Galiciában támadásunk folyamatban van.

Lengyelországban a déli arcvonalon nyugalom van.

Az ellenség szakadatlan támadással Piotrkow vidékén miként eddig, most is megtörnek a szövetségesek szilvosságán.

Az utolsó héten csupán a mi csapataink itt kétezernyolcszáz oroszot ejtettek foglyul.

Feljebb északra a németek eredményesen folytatják hadműveleteiket.

Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság engedélyével jelenti tudósítónk: Mint Bukarestből sürgönyzik, ideérkezett jelentések szerint az oroszok Bukovinában kilenc helységet fölggyújtottak s kiraboltak és a lakosságot lemészárolták. (M. T. I.)

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Irodának jelenti Szentpétervárról: Rennenkampf tábornokon kívül még további hat parancsnokló tábornokot tartóztattak le, akiket hadbírótság elé állítanak.

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától). Berlin, dec. 9. A nagy főhadiszállás jelenti:

Kelet-Poroszországból nincs újabb hír.

Észak-Lengyelországban csapataink közeli érintkezésben állanak az oroszokkal, kik a Miazga-folyótól keletre nagyon megerősített hadállásban helyezkedtek el. Lovicért tovább folytak a harcok.

Dél-Lengyelországban az osztrák-magyar csapatok és a mi csapataink vállvetve újabb sikeres támadásba mentek át.

Szerbia pusztulása.

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből:

Az entente hatalmak legutóbb energikus jegyzékben azt követelték Bulgáriától, Romániától és Görögországtól, hogy segítsék Szerbiát, a három ország azonban a követelést visszautasította.

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság engedélyével jelenti tudósítónk:

Mint Pécsről sürgönyzik, tegnap ide kétezerkétszáz szerb fogoly érkezett, köztük Putnik vajda elfogott unokája, aki beszélgetés közben elfordult és sirva fakadt. (M. T. I.)

A nyugati világcsata.

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától). Berlin, dec. 9. A nagy főhadiszállás jelenti:

Rheimstől nyugatra Pecherie fermet. noha erről öt genfi lobogó lengett, csapataink kénytelenek voltak bombázással felgyújtani, mert repülő fényképezés útján kifogsátalanul megállapították, hogy közvetlenül az épület mögött francia nehéz üteg rejtőzködött.

A franciáknak Douai környékén és Varennes és Vaugucis helységek irányában az argonnei erdőség keleti szélén ellenünk intézett támadását az ellenségnek veszteségeket okozva, visszavertük.

Az argonnei erdőségben magában különböző pontokon tért nyertünk, eközben foglyokat ejtettünk.

A Nancytól északra folyt harcoknál, melyekről tegnap tettünk említést, a franciáknak erős veszteségeik voltak, a mi veszteségünk aránylag csekély.

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. Münchenből érkezett jelentések szerint a franciák Dijon környékén tartaléksereget vonnak össze, amelylyel az a céljuk, hogy a Jura-hegységen át Svájcba vonulva, a svájci hadseregen áttörve magukat, benyomuljanak Dél-Németországba. (M. T. I.)

Törökország háboruja. — Nagy orosz vereség.

Budapest, december 9. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti Konstantinápolyból: **A török csapatok az Adsara völgyben megverték az oroszokat. Egyik lovasscsapatuk teljesen megsemmisült s a gyalogság szintén nagy veszteségeket szenvedett. Csapatunk eljutottak Saratorba és Sabastba.**

HIREK.

A sebesült katonák karácsonya.

— A kormánybiztos fölhívása. —

Nagybeeskerek, dec. 6.
Dr. Dellimanics Lajos főispán, kormánybiztos a következő felhívást intézi a közönséghez:

Felhívás

Nagybeeskerek város tisztelt közönségéhez!

Rövid idő múlva beköszönt hozzánk szentkarácsony ünnepe, azon ünnep, mely az emberiségnek a legkedvesebb, melyen mindenütt megkondulnak a békeharangok, melyen mindenki családi körbe siet, hogy övéi körében örvendjen a Megváltó eljövételének.

Amidőn a legközelebb beköszöntő ezen lélekemelő ünnepnek különös megilletődéssel nézünk elébe és annak, mint a felebaráti szeretet és béke jelképes ünnepének különösen a mai háborus nehéz viszonyok közepette, százszorosán érezzük jelentőségét, amidőn arra készülünk, hogy a hazánk és monarchiánk felett elvonuló vészterhes felhők borujában is családjaikat, gyermekeinket, ösmerőseinket megörvendeztessük, nem szabad megfélekednünk azokról sem, kik családi tűzhelyüket odahagyva, szeretett királyunk hívó szavára kivonultak a csatatérre, hogy testi épségük, egészségük és életük kockáztatásával megmentsék hazánk földjét és családi tűzhelyeinket az ellenség pusztításától, megóvjanak minket lelketlen, kegyetlen rabságtól. A háboru befejezése szentkarácsony ünnepének beköszönte előtt nem lévén remélhető, vitéz hadseregeink katonái távol otthonuktól és családi tűzhelyüktől, vagy a csatatéren, vagy mint sebesültek vagy betegek többnyire messze lakhelyüktől, kórházakban lesznek kénytelenek a karácsonyi ünnepet eltölteni s így szent hazafias kötelességünk kegyeletes cselekedeteinkkel bebizonyítanunk azt, hogy a szép ünnep gondolunk reájuk, nem feledkeztünk meg róluk s őket mindnyájunk családtagjainak, gyermekeinknek tekintjük. A harctéren küzdő vitéz katonáinknak karácsonyi ajándékkal leendő megörvendeztetése iránt országos mozgalom indulván meg, az máris a legszebb eredménnyel kecségtet. Emellett azonban városunk tisztelt közönségére háramlik azon kötelezettség, hogy a körünkben, az itt felállított katonai és kiegészítő magán vagy egyleti kórházakban ápolat sebesült vagy beteg katonáinknak rendezze a szentkarácsonyest magasztos ünnepélyét, hogy ezáltal pótolja részükre a családi kör szentélyét és legalább a lélekemelő ünnepi napok alatt feleddesse velük testi szenvedéseiket és enyhítse övéik utáni lelki bánatjukat.

Ezért teljes bizalommal tisztelettel azon kéréssel fordulok Nagybeeskerek város hazafias közönségéhez, sziveskedjenek pénzbeli adományokkal mielőbb hozzájárulni ahhoz, hogy a városunkban ápolás alatt lévő beteg és sebesült vitéz katonáinknak karácsonyfát állíthassunk, őket boldog mosolyt keltő ajándékban részesíthessük.

Az adományokat kérem mielőbb titkári hivatalomhoz juttatni, hol azok jegyzékkel és hírlapilag közölve lesznek.

Gondoljon mindenki arra, hogy adományával azoknak szerez örömet, kik értünk szenvednek, kik értünk életüket kockáztatták s akkor hazafias áldozatkészségében magában fogja legszebb örömet lelteni.

Nagybeeskerek, 1914. évi december hó 5-én.

Tisztelettel:

Dr. Dellimanics Lajos
kormánybiztos, főispán.

— A harctéren levő katonák karácsonyi ajándékára szánt adományokat csak holnap, december 10-ikéig fogad el a vármegye alispáni hivatala, mert az adományokat holnap este föl kell küldeni Budapestre. Ennél fogva, aki a harctéren levő katonák karácsonyfájára adományt szánt, azt holnapig sziveskedjék sürgősen beküldeni az alispáni hivatalnak.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. Torontál vármegye törvényhatósága december 22-ikén d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlést előkészítő állandó választmányi ülés dec. 21-ikén d. u. fél 4 órakor lesz.

— A bíróság köréből. A temesvári kir. ítélőtábla elnöke a pancsovai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírók elnökévé az 1915. év tartamára Stocker Antal kir. törvényszéki elnököt, helyettes elnöké pedig Hauszinger András kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— Uj ügyészi megbízott. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Steiner Emil, a nagybeeskereki kir. ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt a nagybeeskereki kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

— Házasság. Fodor Emil és Szepessy Vilma e hó 3-ikán Nagybeeskereken házasságot kötöttek.

— Hadijótékonyág. Haidegger Ödön 50 korona adományt küldött lapunkhoz azzal, hogy abból 25 koronát a torontáli Vöröskeresztnek, 15 koronát a hadbavonultak karácsonyfájára, 10 koronát pedig a helybeli sebesültek karácsonyfájára juttassunk. Az adományt rendeltetési helyeire juttattuk.

Gyöngyösy Samuné, állomási előjáró neje 6 koronát Augusztá-karácsonyi dobozra, 3 koronát pedig a hareba vonultak karácsonyfájára, özv. Kohn Mártonné 15 koronát a hadbavonultak hátramaradottainak, 15 koronát a Vörös Kereszt Egylet javára, Heller Margit pedig Augusztá-karácsonyi dobozra 3 koronát küldött lapunkhoz. Az összegeket rendeltetési helyeikre juttattuk.

— Nagymargitta ünnepe. Nagymargittról írják lapunknak: Belgrád bevételét hazafias lelkesedéssel fogadták Nagymargitta, torontálmegyei kisközség vegyesajku lakói is. A községi hatóság szerdán est 6 órakor dobszóval tudatta a győzelmi hírt a lakossággal, amely azt leirhatatlan örömmel fogadta és több tekintetben fényes tanujelét adta nagyfokú lelkesedésének. Rövid idő múlva örömtüzek égtek az utcák különböző helyein. Kukoricaszárból rögtönzött hatalmas máglyák lángnyelvei csapkodtak az ég felé a máskülönbben is szép holdvilágos és csillogos estén. A házakat fellobogózták. Az ablakokban lámpák, mécsek és gyertyák égtek. Még a legszegényebb ember viskójának ablakában is ott pislogott szerényen a kis gyertya, amelyet most vásárolt meg hamarosan a boltban a gazda, hogy ő is hozzájárulhasson az ünnep fényének emeléséhez. Hamarosan nagy ujjongó és örvendező tömeg verődött össze a község-háza előtt s innen zene- és dobszó mellett zászlók alatt bejárták a községet. Visszatérve a község-házához, itt először K u-

tassy Ferenc állomásfőnök ismertette a nagy eseménynek, Belgrád elestének a jelentőségét. Utána Vakares Kálmán népfelkelő hadnagy mondotta el lelkesedéstől áthatott beszédét, amelyben azt fejtegette, hogy a király és haza iránti szeretetnek milyen büvös hatása van. A hadnagynak magyarul tartott kis beszédét a községi jegyző tolmácsolta a közönség előtt. Majd Baross Sándor jegyző szólott a néphez és románul mondott beszédében azt emelte ki, hogy Belgrád megérdemelt sorsára jutott. Győzelmes és vitéz seregünk bevette Szerbia szívét, Belgrádot s a vakmerőségében határt nem ismerő szerbiai népet utólérte Isten büntető keze. Ezzel véget ért a szerény keretben tartott, de mégis fényesen sikerült ünnepség.

— A hadban levő katonák karácsonyfájára ujabban adakoztak: Bakalovich Plátó 3 K, dr. Pollák Győzőné 10 K, dr. Wattay Dezsóné 20 K, özv. Mangold Samuné 10 K, Torontáldiunyás község 30 K, Kaufmann István 10 K, dr. Horváth Kálmánné 10 K, Maskal el Del-egylet Nagybeeskerek 50 K, Keglevichháza körjegyzőség 137 K, 65 f. Mayer Rezső és neje 10 K, dr. Baár Jenőné 5 K, dr. Farkas Vincéné 5 K, Krumenacker István 10 korona.

— Magáncsomagforgalom a táborig postákkal. December 5-től bezárólag 15-ig minden táborig postahivatalhoz újból lehet csomagot küldeni. A csomag sulva legfeljebb 5 kilogramm, terjedelme pedig bármely irányban 60 centiméter lehet. Tartalmazhat ruházati cikkeket kívül könnyűen nem romló élelmiszereket (füstölt húst, szalámit, sajtot, kétszersültet, csokoládét, konzervet stb.) és dohányt, szivart is. A burkolat csak viaszos vászon vagy vizálló más szövet, avagy jól leszögezett faláda lehet. A címet lehetőleg magára a burkolatra, vagy külön vászonlapra úgy kell írni, mint a táborig postai leveleknél. A vászonlapot nem szabad a burkolatra ragasztani, hanem tartósan oda kell varrni. Célszerű, ha a címet másolata a csomag belsejében el van helyezve. A feladó tartozik a szállítólevélre „saját veszélyemre” szavakat felírni. A szállítólevél szelvényére csak a feladó nevével és lakásával szabad feljegyezni. Bérmentési díj 60 fillér. Ha a csomagot a címzettnek bármely okból nem lehetne kézbesíteni, a tartalmat a rászoruló legényesség közt osztják szét.

TÁJÉKOZTATÓ.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyulete” nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

A háboru és a kenyér.

— Két közlemény. —

II.

Nagybecskerek, dec. 10.

A lisztvásárló országok között első helyen Anglia áll, totunk igen sokat vásárolt és összevette minden exportáló orszagtól a lisztet, de a cukrot is. Természetes, hogy a most dúló háboruban szünetel a liszt kivitelünk és kormányunk üdvös előrelátása és bölcs intézkedése folytán is buzatermesünket és lisztkészletünket gondosan ellenőrizve, töregvny utjan intézkedik hogy a malmok a lisztet kukoricalisztel keverve hozhassák csak forgalomba és így hosszabb időre legyen a lisztellátás biztosítva.

A különböző lisztek a tápláló alkotórészeket különböző mennyiségben tartalmazzak. Zsír, cukor, dextrin, keményítő, rostanyag, hamu és víz képezi a liszt összetételét. A különböző lisztnemekből készített etelek többé-kevésbé könnyebben vagy nehezebben emészthetők. A kukoricalisztet másképp őrlik, mint a buza lisztet, gyakran csak törlik s sohasem oly finom, mint a buza liszt; kellemes íze miatt regóta készítik az olaszok kukoricalisztből nemzeti éledeüket, a polentát. Míg a finom buza liszt összetétele 13% víz, 0.94% zsír, 2.35% cukor, 69.45% keményítő, 0.31% rostanyag, 0.48% hamu, 10.0% nitrogén; a kukoricaliszt összetétele: 10.6% víz, 14.6% nitrogén, 3.8% zsír, 3.71% cukor, 3.0% dextrin és 64% keményítő. Látnak tehát, hogy a kukoricaliszt igen tápláló, de könnyen emészthető is.

Persze kezdetben hozzá kell szoknunk és igaz, hogy a jó, finom és eddig olcsón vásárolt buza lisztből készült kenyér jobban is ízlett, azonban tudvalevőleg a viszonyok szabják meg az életmódot.

Sokak azon alitását, mely szerint a kukoricaliszt élvezete gyomor- és más betegségeket idézne elő, az olasz munkások megcáfolják, kik erős földmunkát végeznek és emellett kizárólag kukoricalisztből táplálkoznak. A kukoricaliszttel kevert lisztből készített kenyér morzsolódik, az tulságos száraz helyen nem tartandó. Az ily kenyér előállításához népünknek is előbb bizonyos gyakorlatot kell szereznihisz még nem is ismeri készitési titkát. Ajánlatos, hogy a családban kezdetben kevesebb kenyeret süssenek, vagy csak 1-2 napra és az élesztő hozzáadását a lisztne kmegfelelőleg eszközöljék, így másodszeri vagy harmadszeri sütésnél pedig a saját kenyértésztából nyert kovászt hozzáadva, biztosan jobb ízűvé válik a kenyér. A kovász hozzáadása folytán cukor, alkohol és szénsav keletkezik, mely utóbbinak eltávolodása következtében szárazmazznak a kenyéren az apró lyukacsok. Érdekes, hogy 100 kg. lisztből kb. 135 rész kenyeret lehet nyerni.

Kitűnő kenyér nyerhető buza-, rozs- és bablisztból. A kukoricaliszt mennyiségének hozzáadása tényleg olcsóbbá fogja tenni a lisztet, de annak keverése a hamisítást egyik-másik helyen bizonyosan növelni fogja! A liszt hamisítása amugy is gyakori és leginkább úgy történik, hogy finomabb minőségűt kevésbé finom liszttel kevernek. Így hamisítják a drága buza lisztet burgonyakeményítővel, rozs-, bab- és árpaliszttel. Lelketlen emberek még ásványi alkatrészekkel is. Már gipszet, krétát, szulpatot is találtak a lisztben, amely anyagokkal az áru súlynövelését célozták.

A lelketlenebb kereskedő, hogy silány minőségű lisztjét javithassa s hogy a kenyér sütésekor meg ne romolják és jobb, tetszetőbb legyen, gyakran timsót, de még rézgálicot sem restel titokban a liszt-hez hozzátenni. Valóban irtóháborut kel-lene az élelmiszerhamisítók ellen indítani.

Azt, hogy a liszt jobb és silányabb minőségű lisztek keverékéből áll, górcsövilég könnyen mutathatjuk ki. Tudjuk, hogy a buzaól nyert keményítő milyen képet mutat górcső alatt már 30-40-szeres nagyításnál; ismerjük az árpa, rozs, kukorica, zab stb. keményítő és lisztnemek határozott képét górcső alatt és így könnyűszerrel rájöhétünk a hamisításra! De még a kenyérben is kimutathatjuk a liszt hamisítását! Szántóföldjeinken nem

ritkán vadon fordul elő az anvarozs a rozstermés közt. (Secale cornutum.) Ez a legsúlyosabb mérget tartalmazza. Az anvarozs a közönséges rozsnál nem sokkal nagyobb s megőrölve és a lisztbe kerülve már sok szerencsétlenség okozója volt.

De majd eljön az idő, mikor ismét lesz szülő lány kenyérrrel s „élettel“, mint a jó magyar mondja, tiszta buza lisztből!

Az árak kalkulációját avatottabb toll tárgyalta, a különféle lisztek árának meghatározását hatósági bizottságok állapítanák meg. Az állam bírja a só-, vas- és egyéb bányákat, dohányjövédéket, nemrég a gyufa gyártását is egyedárusítani volt szándékában.

Az állam rendelkezik pénz felett, amely nem kamatozik, az állam beváltja a dohányt, az államnak épigy a lisztet, buzát is bekellene váltani, hogy a nép, mely az államot alkotja, megélhessen. A most folyó háborúból minden tekintetben sok tapasztalatot fognak leszűrni, remélhetőleg az árak azonnali szabályozását is, mert győzelem esetén is, mint a gyógyuló betegnél, soká tart, míg rendbe jövünk.

Perl Mihály

áll. felső keresk. isk. tanár.

(Vége.)

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1914 szept. 7-től tov. rendelkezésig.

INDUL.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		6:21	
Karlova—Szegedre délután		1:13	
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután		4:00	
Pancsovara délután		5:18	
Karlova—Szeged—Budapestre este		7:18	
Pancsovara délelőtt		8:10	

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.		óra	perc
Módos—Temesvárra reggel		3:33	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2:26	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:26	

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.		óra	perc
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt		6:49	
Budapest—Szeged—Karlováról délután		4:50	
Budapest—Szeged—Nagykik.—Karlováról este		9:21	
Temesvár—Zsombolyáról délelőtt		9:28	
Temesvár—Zsombolyáról este		6:30	
Pancsováról délelőtt		8:38	
Pancsováról este		6:52	

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.		óra	perc
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9:34	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4:19	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt		8:28	

Hirdetések.

Makulaturapapir olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

Árkod község előljárósága.

2587—914. szám.

1051—1.1

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy az árkodi hetipiac és állatvásár, valamint az évente háromszor tartani szokott országos vásár **vám-szedési jogát** 1915. évi január hó 1-től számított 1 évre nyilvános árverésen **1914. évi december hó 20-án d. e. 9 órakor** a község ház tanácstermében haszonberbe adni fogja.

Zárt írásban ajánlatok is elfogadtnak az árlejtés közvetlen megtartása előtt is.

Közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban betekintheők.

Árkod, 1914. évi december hó 4 én.

Árkod község előljárósága.

RÁMPÁS

dr. Strájer Gajos szőlőjéből

kapható

936—x.6

Zápolya-u. 1. a. a házmesternél

A legelőkelőbb, a legmegbízhatóbb, a legjobban szerkesztett, a legnagyobb terjedelmű, a legfüggetlenebb budapesti napilap

AZ UJSÁG

Munkatársai a magyar zsurnalisztika, a magyar irodalom legkiválóbbjai.

Főszerkesztő: GAJARI ÖDÖN.

= ELŐFIZETÉSI ÁRAK: =

Egy évre	K 32.—	Negyedévre	K 8.—
Félévre	K 16.—	Egy hónapra	K 2.80

AZ UJSÁG előfizetői a DIVAT SALON-t negyedévre K 2.50 kedvezményes áron rendelhetik meg. 1032—3.2

AZ UJSÁG karácsonyi számát,

mely mindig szenzáció számba megy, megküldjük minden új előfizetőnek is, aki január hó elsejétől számítva már most beküldi az előfizetési összeget.

Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala Budapest, VII. kerület, Rakóczi-ut 54. sz.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégibb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.

Hirdetmény.

Alulírott, mint néhai Bogojevits György volt nagybecskereki lakos alapítványának gondnoka ezennel felhívom mindazon **segélyre igényt tartó** nagybecskereki vagyontalan szerbajku özvegy nőket és hajadonokat, kik jó erkölcsűek, saját hibájuk nélkül jutottak szegénységbe és kiknek eltartásra köteles rokonaik nincsenek, hogy ügyvédi irodámban **1914. évi december hó 23-áig** személyesen jelentkezzenek az 1914. évben ezen alapítványból segélyben részesülendők névjegyzékébe való felvétele és a városi tanácsnak való bejelentése végett.

Dr. Vászits Endre,

mint néhai Bogojevits György alapítványának gondnoka.

1048-1.1

Árkod község előljárósága.

Árverési hirdetmény.

Árkod község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a „Billéd“ nevű dűlőben fekvő 24 holdat a késedelmesen fizető kárára és veszélyére folyó évi **december hó 13-án d. e. 9 órakor** Árkod község házában a tanácssteremben kukorica- vagy zabvetés alá nyilvános árverésen a legtöbbet fizetőnek készpénzfizetés mellett haszonbérbe adni fogja.

Árkod, 1914. évi december hó 4-én.

1050-1.1

Községelöljáróság.

15710-914. polg. sz. — 1042-3.3

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Péterréve községnek Aracs község ellen a Péterréve község közhasználatu kompájához vezető balparti ut **kisajátítása** iránti ügyében a kártalanítási eljárás 15710-914. p. szám alatt folyamatba téve, tárgyalásra határnapul **1914. évi december hó 18. napjának délután 3 órája** Aracs község házához kitűzetett, mikorra a kisajátító és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi telek-könyvi érdekelték egyenként külön s a távollévők és ismeretlen tartózkodásuk részére ezennel kinevezett ügygondnok dr. Eibeschitz Miksa nagybecskereki lakos, ügyvéd, megidézettnek azzal, hogy az érdekelték elmaradása a kártalanítás tekintetében hozandó határozatot nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítések elmaradása vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincs.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát az aracsi 690. sz. tjkvben 5617/1. hrsz. alatt felvett ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint polgári bíróságnak 1914. évi november hó 30. napján tartott üléséből.

Dr. Kovács s. k.,
kir. törvényszéki elnök.

Szilágyi Lajos s. k.,
kir. törvénz. bír., előadó.

Árkod község előljárósága.

Árverési hirdetmény.

Árkod község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a „Homok“ nevű dűlőben **112 hold szántóját** és az ugynevezett 2. Spic darabot, továbbá a homoki szőlőben levő **72 hold szántóját** kukorica- vagy zabvetés alá Árkod község házában a tanácssteremben f. évi **december hó 13-án d. e. 9 órai** kezdettel nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett haszonbérbe adni fogja.

Közelebbi feltételek a községi jegyző irodájában megtudhatók.

Árkod, 1914. évi december hó 4-én.

1049-1.1

Községelöljáróság.

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi díszoklevelet, ilusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklám-cédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál“ kiadóhivatalába intézendők. 425-x.92

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.**Asztalos:**

Szelentzky Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fng-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Elet- és Jaradé), Ferenc József-tér. Telefon 3-22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonátér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Buzorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Dívatáruhá:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkenyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékezerészek:

Mesznik R. Özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-u.

Fényképész:

Orosz Lajos, Korona-utca.

Fűtőszabók:

Erünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fotóműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és esemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kellariich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csuszner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű-, rövidáruüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.

Mozigépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kész kosztium és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-utca.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruhá:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Máttyás, Otthon-söresarnok
Tóth és Norizsán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.